

Toezichtvisie

Raad van toezicht

Met informatieprotocol

Forint

Dr. S. van Mesdag

Forensisch Psychiatrisch Centrum

Documentbeheer

Versiedatum:	11 juli 2022
Status:	Definitief (vastgesteld in RvT 8 juli 2022)
Evaluatiedatum:	11 julil 2025
Auteur:	Marloes van de Kamp (beleidsjurist)
Eigenaar:	Titia Kootstra (bestuurssecretaris)

INHOUD

1.	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Maatschappelijke opdracht	3
2.	Toezichtvisie	4
2.1	Doelstellingen raad van toezicht	4
2.2	Uitgangspunten handelen raad van toezicht	4
2.3	Ontwikkelingen in de sector en organisatie	5
2.4	Opvattingen over <i>good governance</i>	6
3.	Bijlage: informatieprotocol	7
3.1	Uitgangspunt informatie voorziening	7

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Deze toezichtvisie is geschreven naar aanleiding van een zelfevaluatie uitgevoerd door de raad van toezicht in mei 2021. Tevens wijst de Governancecode Zorg 2022 in art. 6.4.2 op het opstellen van een dergelijk document: "De raad van toezicht heeft een visie op de wijze waarop hij het toezicht uitvoert; de toezichtvisie. De raad van toezicht vergewist zich ervan dat de raad van toezicht en de raad van bestuur op basis van deze toezichtvisie kunnen samenwerken." Ook geeft de toezichtvisie uitvoering aan het reglement raad van toezicht FPC Dr. S. van Mesdag.

Deze toezichtvisie heeft als doel om de raad van toezicht houvast te geven in de dagelijkse praktijk van het intern toezichthouderschap. De toezichtvisie beschrijft hoe het intern toezicht zich verhoudt tot de maatschappelijke opdracht van FPC Dr. S. van Mesdag (hierna: Van Mesdag). Door expliciet de visie op toezicht te beschrijven, wordt duidelijk hoe het intern toezicht zich verhoudt tot de raad van bestuur, de organisatie en de stakeholders. Daarmee geeft het de toezichthouders legitimatie voor hun handelen.

1.2 Maatschappelijke opdracht

Van Mesdag is een groot forensisch psychiatrisch centrum te Groningen. Het betreft een particuliere justitiële instelling met plaats voor ongeveer 260 patiënten. Overtuigd van nut en noodzaak van tbs, heeft zij de ambitie om vooraanstaand in dit veld te zijn en heeft zij daartoe de kwaliteiten en mogelijkheden. Door de omvang en brede expertise kan Van Mesdag een op het individu georiënteerde en kleinschalig georganiseerde behandeling aanbieden; ook aan zeer moeilijke patiënten. Respect voor de patiënt met ernstige psychiatrische problemen is daarbij uitgangspunt. Centraal staat het streven de patiënt actief verantwoordelijkheid te laten nemen voor zijn daden en de betekenis daarvan voor het slachtoffer en voor zijn behandeling. Het uiteindelijke doel van de tbs-behandeling is 'Veilig terugkeren naar de samenleving'. Om de beveiliging en behandeling van deze patiënten zo goed mogelijk te laten verlopen, heeft Van Mesdag ongeveer 500 medewerkers in dienst. Naast beveiligen en behandelen, zijn ook opleiden en wetenschappelijk onderzoek kernactiviteiten van Van Mesdag. Door intensieve samenwerking met andere instellingen binnen de zorgketen, het justitiële veld en opleidings- en onderzoeksinstellingen, bevordert Van Mesdag de doorstroom en bundelt en ontwikkelt Van Mesdag voortdurend kennis en ervaring. Vanuit een solide basis van veiligheid en resultaatgerichtheid vermindert Van Mesdag het delict risico aanzienlijk. Daarmee neemt Van Mesdag haar maatschappelijke verantwoordelijkheid ten aanzien van zorg en bescherming, rechtshandhaving en veiligheid.

2 Toezichtvisie

2.1 Doelstellingen raad van toezicht

De primaire taken van de raad van toezicht zijn het vervullen van haar wettelijke taken, zoals het goedkeuren van de begroting en jaarrekening en het toezichthouden op het beleid van de raad van bestuur en de algemene gang van zaken binnen de stichting. Daarnaast ziet de raad het als zijn taak om tegenwicht te bieden aan de raad van bestuur en tevens het bijstaan van het bestuur met raad en daad, zonder daarbij in bestuurlijke bevoegdheden te treden. De raad van toezicht kan zijn taak niet kwalitatief voldoende uitvoeren als hij daarbij, naast het organisatiebelang, niet ook steeds het maatschappelijk belang voor ogen houdt en zich daarop richt in zijn handelen.

De raad van toezicht toetst aldus of de raad van bestuur oog houdt voor het belang van de stichting in relatie tot haar maatschappelijke doelstelling, namelijk het realiseren van goede zorgen en bijdragen aan een veilige maatschappij. Dit onderscheid een forensisch psychiatrisch centrum immers van reguliere psychiatrische zorg. Onder goede zorg wordt in dezen verstaan: zorg van goede kwaliteit, die voldoet aan professionele standaarden en eigentijdse kwaliteits- en veiligheidseisen, de beschikbaarheid en betaalbaarheid van de zorg. Het belang van de patiënt staat hierbij centraal en is richtinggevend voor de te bieden zorg. Op deze wijze draagt de tbs-behandeling bij aan een veilige samenleving.

2.2 Uitgangspunten handelen raad van toezicht

Het uitgangspunt van de raad van toezicht is vertrouwen, aansluitend bij de kernwaarde van Van Mesdag 'bouwen op vertrouwen', waarbij procesbeheersing, professionaliteit en verbeteringsgerichtheid een belangrijke rol spelen. Deze geven namelijk de basis voor vertrouwen, het bespreken van fouten en het in actie komen. De mentaliteit van de raad van toezicht kenmerkt zich door nabijheid middels continue dialoog met bestuurders en stakeholders. De toezichthouders streven naar absolute transparantie in hun werk. Als uitgangspunt voor zijn toezichthoudende taak onderschrijft de raad van toezicht de Governancecode Zorg 2022.

Het karakter van de raad komt tot uiting in haar verschillende rollen, te weten:

- Toezichthouder;
- Sparringpartner;
- Adviseur;
- Werkgever.

In de rol van **toezichthouder** is er in beginsel afstand. De raad verkrijgt en haalt informatie van de bestuurders en vanuit de organisatie. Daarnaast hebben de toezichthouders rechtstreeks contact met de ondernemingsraad en daar wordt ook informatie verworven. De toezichthouders willen niet op de stoel van de bestuurder(s) plaatsnemen en komen dan ook niet aan de bevoegdheden van de bestuurders. In de rol van **sparringpartner** is sprake van meer nabijheid. Toch geldt ook hier enige afstand tot de bestuurlijke verantwoordelijkheden en bevoegdheden; toezichthouders helpen met het zoeken naar een oplossing, maar brengen deze oplossing niet. Wanneer de raad van toezicht als **adviseur** van de raad van bestuur optreedt, dan zijn deze adviezen niet dwingend. De raad zal nooit opdrachten of bevelen geven, zij geeft enkel advies. Echter, in een geval waar geen gehoor wordt gegeven aan dat advies, kan het voorkomen dat de gevolgen van deze beslissing maken dat de toezichthouder in haar rol als **werkgever** moet optreden. De rol van werkgever is nog nabijer, dit houdt namelijk een één op één relatie in. De raad van toezicht is in deze rol verantwoordelijk voor de aanstelling van geschikte bestuurders. De toezichthouders dragen er zorg voor dat de raad van bestuur als orgaan goed en evenwichtig is samengesteld, zo volgt uit de Governancecode Zorg. De werkgeversrol oefent de raad van toezicht uit namens de stichting.

In de praktijk heeft de raad het voorbereidende werk verdeeld in drie commissies; de remuneratiecommissie, de commissie kwaliteit en veiligheid en de audit/vastgoed commissie. In iedere commissie, bestaande uit een aantal toezichthouders, worden zaken voorbesproken. Op die manier kunnen onderwerpen of documenten vervolgens op hoofdlijnen behandeld worden tijdens de raad van toezicht vergadering met de andere toezichthouders. In de bijlage is weergegeven welke documenten in de verschillende commissies aan bod komen.

2.3 Ontwikkelingen in de sector en organisatie

Gezien de verschillende ontwikkelingen die momenteel spelen in zowel de zorgsector als bij Van Mesdag, worden de volgende thema's gezien als van strategisch belang bij het houden van toezicht:

- De problematiek rondom de waarde en de huidige status van het vastgoed van Van Mesdag in combinatie met de Normatieve Huisvestingscomponent;
- De invoering van het Zorgprestatie-model;
- Het traject omtrent leiderschap, samenwerking en communicatie;
- De overname van Forint door Van Mesdag;
- De ontwikkelingen en schaarste in de arbeidsmarkt;
- De heersende politieke en maatschappelijke waardering van tbs.

2.4 **Opvattingen over *good governance***

Er is geen eenduidige definitie voor het containerbegrip governance. In deze toezichtvisie wordt onder governance het volgende verstaan: besturen en toezichthouden met het oog op de toekomstige positie van de organisatie. Als het gaat om good governance verstaat de raad daaronder: het besturen en toezichthouden dat op lange termijn een veilige samenleving borgt en een goede behandeling biedt voor de patiënt.

Ter invulling daarvan zijn de principes uit de Governancecode Zorg van belang. Allereerst het bieden van kwalitatief goede zorg en bescherming van cliënten, rechtshandhaving en veiligheid. Ten tweede hanteren de raad van bestuur en de raad van toezicht waarden en normen die passen bij de maatschappelijke positie van Van Mesdag. Als derde principe geldt dat Van Mesdag randvoorwaarden en waarborgen schept voor adequate invloed van belanghebbenden. Als vierde punt geldt dat de bestuurders en toezichthouders ieder vanuit hun eigen rol verantwoordelijk zijn voor de governance van Van Mesdag. Ook geldt dat de raad van bestuur Van Mesdag bestuurt gericht op haar maatschappelijke doelstelling, waarop de raad van toezicht vanuit de genoemde maatschappelijke doelstellingen toezicht houdt. Daarbij is het van belang dat zowel de toezichthouders als bestuurders zich permanent ontwikkelen in hun professionaliteit en deskundigheid.

3 Bijlage: informatieprotocol

De toezichtvisie is nauw verbonden met de informatievoorziening tussen de raad van bestuur en de raad van toezicht, vandaar dat het informatieprotocol als bijlage is opgenomen bij de toezichtvisie. Een deugdelijke informatievoorziening is vereist om het toezichthouden goed te kunnen uitvoeren. Dit protocol geeft uitvoering aan hetgeen genoemd is in art. 10 lid 2 reglement raad van bestuur en art. 8 lid 3 reglement raad van toezicht.

3.1. Uitgangspunt informatievoorziening

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor de informatievergaring die zij nodig acht om haar taken goed te kunnen vervullen. Deze informatie kan in beginsel verkregen worden bij de raad van bestuur en de externe accountant. Daarnaast kan ook informatie ingewonnen worden bij functionarissen, verschillende gremia of externe adviseurs, wanneer de raad van toezicht dit nodig acht.

De raad van bestuur is gehouden de toezichthouders tijdig van informatie te voorzien. Het betreft hierbij alle informatie die redelijkerwijs nodig is voor een goede uitoefening van de functie van toezichthouder. De raad van toezicht wordt in ieder geval tijdig en uitgebreid geïnformeerd over de volgende zaken: (zie tabel volgende pagina).

Onderwerpen genoemd in art. 8 lid 3 reglement raad van toezicht	Type overleg	Product raad van toezicht	Raad van toezicht status
Ontwikkelingen op het gebied van de positionering en de strategie van de stichting	Artikel 24 (WOR) overleg	Meerjarenbeleidsplan	Ter kennisgeving
De realisering van de maatschappelijke doelstellingen en de beleidsplannen van de stichting inclusief de daaraan verbonden risico's en mechanisme tot beheersing ervan	Audit/ vastgoed commissie	Jaarplan, begroting, jaarrekening, management letter, verslag RvB	Ter kennisgeving/ Ter goedkeuring
De kwaliteit en veiligheid van de zorg- en dienstverlening en de omgang met ethische vraagstukken	Commissie kwaliteit en veiligheid	Rapportage MSB, Verslag RvB	Ter kennisgeving
De doelmatigheid en continuïteit van de organisatie en bedrijfsvoering	Commissie kwaliteit en veiligheid	Tertaalrapportage	Ter kennisgeving
Risico's die voortkomen uit de activiteiten van de stichting en de daarmee verbonden instelling	Audit/ vastgoed commissie	Managementletter Tertaalrapportage	Ter kennisgeving
De ontwikkeling van aangelegenheden voor de formele besluitvorming waarvan de raad van bestuur goedkeuring van de raad van toezicht behoeft	Audit/ vastgoed commissie	Separaat voorstel	Ter goedkeuring
Problemen en conflicten van enige betekenis in de organisatie	Commissie kwaliteit en veiligheid	Verslag RvB	Ter kennisgeving
Problemen en conflicten van enige betekenis in de relatie met derden, zoals overheid, zorgverzekeraars, samenwerkingspartners	Commissie kwaliteit en veiligheid	Verslag RvB	Ter kennisgeving
Calamiteiten, foutmeldingen en informatie uit interne en externe klachtenprocedures	Commissie kwaliteit en veiligheid	Tertaalrapportage	Ter kennisgeving
Rapportages van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd	Commissie kwaliteit en veiligheid	Separaat rapport	Ter kennisgeving
Belangrijke gerechtelijke procedures	Commissie kwaliteit en veiligheid	Tertaalrapportage	Ter kennisgeving
Kwesties, waarvan gedacht wordt dat zij in de publiciteit komen	Commissie kwaliteit en veiligheid	Verslag RvB en in geval van urgentie via app	Ter kennisgeving